

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

24. června 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Justiční spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcová rozhodnutí – Neexistence přímého účinku – Přednost unijního práva – Důsledky – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 4 bod 6 – Rámcové rozhodnutí 2008/909/SVV – Článek 28 odst. 2 – Prohlášení členského státu umožňující mu nadále uplatňovat stávající právní předpisy o předávání odsouzených osob platné před 5. prosincem 2011 – Opožděné prohlášení – Důsledky“

Ve věci C-573/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) ze dne 28. září 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 28. září 2017, v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného proti

Danielu Adamovi Popławskému,

za přítomnosti:

Openbaar Ministerie

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev, M. Vilaras a C. Lycourgos (zpravodaj), předsedové senátů, M. Ilešič, J. Malenovský, L. Bay Larsen, C. G. Fernlund a S. Rodin, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. října 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Openbaar Ministerie K. van der Schaftem a U. E. A. Weitzel, jako zmocněnci,
- za D. Popławského P. J. Verbeekem a T. O. M. Diebenem, advocaten,
- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a J. Langerem, jako zmocněnci,
- za španělskou vládu M. J. García-Valdecasas Dorrego, jako zmocněnkyní,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,
  - za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
  - za Evropskou komisi R. Troostersem, H. Krämerem a S. Grünheid, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 27. listopadu 2018,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu zásady přednosti unijního práva a čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst. 2008, L 327, s. 27).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci výkonu, v Nizozemsku, evropského zatýkacího rozkazu (dále jen „EZR“), který vydal Sąd Rejonowy w Poznaniu (krajský soud v Poznani, Polsko) proti Danielu Adamovi Popławskému za účelem výkonu trestu odnětí svobody v Polsku.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV

- 3 Body 5, 7 a 11 odůvodnění rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34) uvádějí:

„(5) Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi jednotlivými členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. Dále zavedení zjednodušeného systému předávání odsouzených nebo podezřelých osob za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí ve věcech trestních umožňuje odstranit složitost a možné prodlení spojené se stávajícími postupy vydávání. Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

[...]

- (7) Jelikož cílů týkajících se nahrazení systému mnohostranného vydávání založeného na Evropské úmluvě o vydávání [podepsané v Paříži dne 13. prosince 1957] nelze dostatečně dosáhnout jednostranným jednáním členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu a účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Rada [Evropské unie] přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 2 [Smlouvy o EU] a článku 5 [Smlouvy o ES]. V souladu se zásadou proporcionality ve smyslu článku 5 Smlouvy o ES toto rámcové rozhodnutí nepřekračuje rámec toho, co je pro jeho dosažení nezbytné.

[...]

(11) Ve vztazích mezi členskými státy by měl evropský zatýkací rozkaz nahradit všechny předchozí nástroje týkající se vydávání, včetně hlavy III prováděcí úmluvy k Schengenské dohodě [ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, která byla podepsaná v Schengenu dne 19. června 1990 a vstoupila v platnost dne 26. března 1995 (Úř. věst. 2000, L 239, s. 19; Zvl. vyd. 19/02, s. 9)].“

4 Článek 1 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„1 Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

[...]“

5 Článek 4 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu:

[...]

6) byl-li evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, vyžádaná osoba se zdržuje ve vykonávajícím členském státě, je jeho státním příslušníkem nebo zde má trvalé bydliště a tento stát se zaváže provést výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody v souladu se svým vnitrostátním právem.

[...]“

Rámcové rozhodnutí 2008/909

6 Článek 3 odst. 1 rozhodnutí 2008/909 stanoví:

„Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je stanovení pravidel, podle nichž členský stát, s cílem usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzené osoby, uznává rozsudky a provádí výkon trestů.“

7 Článek 4 odst. 5 a 7 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„5. Vykonávající stát může z vlastního podnětu požádat vydávající stát, aby mu postoupil rozsudek společně s osvědčením. Odsouzená osoba může rovněž požádat příslušné orgány vydávajícího nebo vykonávajícího státu, aby zahájily řízení o postoupení rozsudku a osvědčení podle tohoto rámcového rozhodnutí. Vydávající stát není povinen postoupit rozsudek společně s osvědčením na základě žádosti podané podle tohoto odstavce.

[...]

7. Každý členský stát může při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí nebo později oznámit generálnímu sekretariátu Rady, že ve vztahu k jiným členským státům, které učinily stejné oznámení, není pro postoupení rozsudku a osvědčení jeho předchozí souhlas podle odst. 1 písm. c) vyžadován,

- a) pokud odsouzená osoba žije a nejméně pět let nepřetržitě oprávněně pobývá a uchová si právo na trvalý pobyt v tomto státě nebo
- b) pokud je odsouzená osoba státním příslušníkem vykonávajícího státu v případech jiných než stanovených v odst. 1 písm. a) a b).

[...]“

8 Článek 7 odst. 4 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví:

„Každý členský stát může při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí nebo později uvést v prohlášení, které oznámí generálnímu sekretariátu Rady, že nebude uplatňovat odstavec 1. Toto prohlášení lze kdykoli odvolat. Tato prohlášení nebo jejich odvolání se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.“

9 Článek 25 téhož rámcového rozhodnutí stanoví:

„Aniž je dotčeno rámcové rozhodnutí [2002/584], použijí se ustanovení tohoto rámcového rozhodnutí, jsou-li slučitelná s uvedeným rámcovým rozhodnutím, obdobně na výkon trestů v případech, kdy se členský stát zavázal provést výkon trestu v případech podle čl. 4 [bodů] 6 uvedeného rámcového rozhodnutí, nebo v případech, kdy podle čl. 5 [bodů] 3 uvedeného rámcového rozhodnutí podmínil předání tím, že daná osoba bude vrácena k výkonu trestu do dotyčného členského státu, aby se vyloučila její beztrestnost.“

10 Článek 26 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909 stanoví:

„Aniž je dotčeno jejich uplatňování mezi členskými státy a třetími státy a jejich přechodné uplatňování podle článku 28, nahrazuje toto rámcové rozhodnutí ode dne 5. prosince 2011 odpovídající ustanovení následujících úmluv platná pro vztahy mezi členskými státy:

- Evropskou úmluvu o předávání odsouzených osob ze dne 21. března 1983 a dodatkový protokol k ní ze dne 18. prosince 1997,
- Evropskou úmluvu o mezinárodní platnosti trestních rozsudků ze dne 28. května 1970,
- hlavu III kapitoly 5 Úmluvy ze dne 19. června 1990 k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích,
- Úmluvu mezi členskými státy Evropských společenství o výkonu cizích trestních rozsudků ze dne 13. listopadu 1991.“

11 Článek 28 tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„1. Žádosti obdržené před 5. prosincem 2011 se i nadále řídí stávajícími právními předpisy o předávání odsouzených osob. Žádosti obdržené po tomto datu se řídí předpisy, které přijmou členské státy k provedení tohoto rámcového rozhodnutí.

2. Členský stát však může při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí učinit prohlášení, že v případech, kdy bylo vydáno konečné rozhodnutí přede dnem, který stanoví, použije jako vydávající či vykonávající stát nadále stávající právní předpisy o předávání odsouzených osob platné před 5. prosincem 2011. Pokud je učiněno takové prohlášení, použijí se uvedené předpisy v daných případech ve vztahu ke

všem ostatním členským státům bez ohledu na to, zda tyto státy učinily stejné prohlášení. Dotyčné datum nesmí být pozdější než 5. prosinec 2011. Uvedené prohlášení se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*. Lze je kdykoli odvolat.“

Nizozemské právo

- 12 Overleveringswet (zákon o předávání osob), ze dne 29. dubna 2004 (Stb. 2004, č. 195, dále jen „OLW“), který provádí do nizozemského práva rámcové rozhodnutí 2002/584, v článku 6 stanoví:

„1. Předání nizozemského státního příslušníka lze povolit, je-li vyžádáno za účelem trestního vyšetřování, které je proti němu vedeno, a je-li dle názoru vykonávajícího justičního orgánu zaručeno, že bude-li ve vystavujícím členském státě odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro skutky, pro něž může být předání povoleno, bude moci tento trest vykonat v Nizozemsku.

2. Předání nizozemského občana se nepovolí, je-li vyžadováno za účelem výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen pravomocným soudním rozhodnutím.

[...]

4. Státní zastupitelství bezodkladně informuje našeho ministra [...] o jakémkoliv odmítnutí předání, které se sděluje společně s prohlášením podle odstavce 3, podle něhož je Nizozemské království připraveno převzít výkon cizozemského rozsudku.

5. Odstavce 1 až 4 se použijí také na cizího státního příslušníka, který má povolení k pobytu s neomezenou dobou platnosti, může-li být v Nizozemsku stíhán pro skutky, na nichž se zakládá EZR, a dá-li se očekávat, že v důsledku trestu nebo opatření, které mu bude po jeho předání uloženo, svého práva pobytu v Nizozemsku nepozbude.“

- 13 Článek 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (zákon o vzájemném uznávání a výkonu rozsudků, kterými se ukládá podmíněný či nepodmíněný trest odnětí svobody), ze dne 12. července 2012 (Stb. 2012, č. 333, dále jen „WETS“), který provádí rámcové rozhodnutí 2008/909, stanovil:

„Je-li předání odmítnuto výlučně na základě ustanovení čl. 6 odst. 2 [...], státní zastupitelství uvědomí vystavující justiční orgán o tom, že je připraveno převzít výkon rozsudku, a to postupem upraveným v článku 11 Úmluvy o předávání odsouzených osob podepsané ve Štrasburku dne 21. března 1983, nebo na základě jiné použitelné úmluvy.“

- 14 Od nabytí účinnosti WETS zní čl. 6 odst. 3 OLW takto:

„Je-li předání odmítnuto výlučně na základě ustanovení čl. 6 odst. 2 [...], státní zastupitelství uvědomí vystavující justiční orgán o tom, že je připraveno převzít výkon rozsudku.“

- 15 Článek 5:2 WETS stanoví:

„1. [WETS] nahrazuje ve vztazích s členskými státy Evropské unie [Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnisen (zákon o přenesení výkonu rozsudků vydaných v trestních věcech)].

[...]

3. [WETS] se nepoužije na soudní rozhodnutí [...], která nabyla právní moci před 5. prosincem 2011.

[...]

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 16 Rozsudkem ze dne 5. února 2007, který nabyl právní moci dne 13. července 2007, odsoudil Sąd Rejonowy w Poznaniu (krajský soud v Poznani) D. A. Popławského, polského státního příslušníka, k trestu odnětí svobody v délce jednoho roku podmíněně. Rozhodnutím ze dne 15. dubna 2010 nařídil tento soud výkon trestu.
- 17 Dne 7. října 2013 vydal uvedený soud proti D. A. Popławskému EZR za účelem výkonu tohoto trestu.
- 18 V rámci původního řízení, které se týká výkonu tohoto EZR, si rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu, Nizozemsko) kladl otázku, zda má použít čl. 6 odst. 2 a 5 OLW, jenž stanoví důvod, pro který je možné odmítnout výkon EZR ve prospěch mimo jiné osob, které mají bydliště v Nizozemsku, což je případ D. A. Popławského.
- 19 Rozhodnutím ze dne 30. října 2015 zaslal předkládající soud Soudnímu dvoru první žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, v jejímž rámci poukázal na to, že čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, stanoví, že Nizozemské království v případě, že na základě čl. 6 odst. 2 a 5 odmítne vykonat EZR, musí prohlásit, že je „připraveno“ převzít výkon trestu na základě úmluvy, která zavazuje tento stát vůči vystavujícímu členskému státu. Upřesnil, že v souladu se smluvními ujednáními, která platí ve vztazích mezi Polskou republikou a Nizozemským královstvím, musí takovému převzetí výkonu trestu v Nizozemsku předcházet žádost Polské republiky v tomto smyslu a polské právní předpisy brání tomu, aby byla taková žádost podána ve vztahu k polským státním příslušníkům.
- 20 Předkládající soud v uvedeném rozhodnutí zdůraznil, že v takové situaci by odmítnutí předání mohlo vést k nepotrestání osoby, vůči které byl vydán EZR. Po vynesení rozsudku o odmítnutí předání by se totiž mohlo zajištění výkonu trestu ukázat jako nemožné, jelikož polské orgány nepodaly žádnou žádost v tomto smyslu.
- 21 Předkládající soud tak vyjádřil pochybnosti ohledně slučitelnosti čl. 6 odst. 2 až 4 OLW s čl. 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, který umožňuje odmítnout předání pouze v případě, že se vykonávající členský stát „zaváže“ provést výkon trestu v souladu se svým vnitrostátním právem.
- 22 V rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), Soudní dvůr rozhodl, že čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že brání právním předpisům členského státu provádějícím toto ustanovení, které v případě, kdy jiný členský stát žádá o předání cizího státního příslušníka, který má na území tohoto členského státu povolení k pobytu na dobu neurčitou, za účelem výkonu trestu odnětí svobody uloženého tomuto státnímu příslušníkovi pravomocným soudním rozhodnutím, zaprvé nepovolují takové předání a zadruhé se omezují na stanovení povinnosti justičních orgánů prvního členského státu oznámit justičním orgánům druhého členského státu, že jsou připraveny zajistit výkon tohoto rozsudku, aniž by bylo ke dni odmítnutí předání zaručeno skutečné zajištění výkonu, a aniž by navíc v případě, že se následně ukáže toto zajištění jako nemožné, mohlo být toto odmítnutí zpochybněno.
- 23 V témže rozsudku Soudní dvůr dále rozhodl, že ustanovení rámcového rozhodnutí 2002/584 nemají přímý účinek. Připomněl však, že příslušný vnitrostátní soud je povinen, při zohlednění veškerého vnitrostátního práva a za použití metod výkladu jím uznaných, vyložit vnitrostátní ustanovení dotčená v původním řízení v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí, což v projednávaném případě znamená, že v případě odmítnutí vykonat EZR vydaný za účelem předání osoby, které byl ve vystavujícím členském státě pravomocným rozsudkem uložen trest

odnětí svobody, justiční orgány vykonávajícího členského státu mají povinnost samy zajistit skutečný výkon trestu uloženého této osobě (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503).

- 24 V předkládacím rozhodnutí předkládající soud uvádí, že z uvedeného rozsudku vyplývá, že čl. 6 odst. 2, 3 a 5 OLW je v rozporu s čl. 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584.
- 25 Podle předkládajícího soudu z rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), rovněž vyplývá, že právo Unie nebrání výkladu čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, podle něhož čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 představuje smluvní právní základ, který toto vnitrostátní ustanovení požaduje pro zajištění výkonu trestu, přičemž tento čl. 4 bod 6 nevyžaduje, na rozdíl od mezinárodních úmluv platných pro vztahy s Polskou republikou, aby orgány, které vydaly EZR, v tomto případě polské orgány, podaly žádost o zajištění výkonu, a takový výklad čl. 6 odst. 3 OLW by tudíž zajistil skutečný výkon trestu odnětí svobody v Nizozemsku.
- 26 Nicméně Minister van Veiligheid en Justitie (ministr bezpečnosti a spravedlnosti, Nizozemsko) (dále jen „ministr“), který je podle nizozemského práva orgánem příslušným pro zajištění výkonu trestu, dospěl k závěru, že rámcové rozhodnutí 2002/584 nepředstavuje úmluvu ve smyslu čl. 6 odst. 3 OLW ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS.
- 27 Předkládající soud se domnívá, že bez ohledu na to, zda je výklad ministra správný, nemůže za těchto podmínek učinit závěr, že tento výklad zaručuje, že trest uložený D. A. Popławskému bude v Nizozemsku skutečně vykonán.
- 28 Předkládající soud si tedy klade otázku, zda může na základě zásady přednosti unijního práva upustit od použití ustanovení nizozemského práva, která jsou neslučitelná s ustanoveními rámcového rozhodnutí, i když posledně uvedená ustanovení nemají přímý účinek. Zdůrazňuje, že v případě nepoužití čl. 6 odst. 2 a 5 OLW by již nebyl dán důvod pro odmítnutí předání D. A. Popławského polským orgánům.
- 29 Předkládající soud si kromě toho klade otázku, zda lze na spor v původním řízení použít čl. 6 odst. 3 OLW, jak byl změněn prostřednictvím WETS, jelikož od této změny již toto ustanovení neodkazuje na smluvní základ pro účinné zajištění výkonu trestu v Nizozemsku.
- 30 Uvedený soud poukazuje na to, že podle čl. 5:2 odst. 3 WETS se ustanovení tohoto zákona, která provádějí rámcové rozhodnutí 2008/909, nevztahují na soudní rozhodnutí, která nabyta právní moci před 5. prosincem 2011, jak je tomu v případě rozhodnutí, jímž byl D. A. Popławskému uložen trest odnětí svobody. Předkládající soud nicméně zdůrazňuje, že čl. 5:2 odst. 3 WETS představuje provedení prohlášení, které učinilo Nizozemské království podle čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909, a že Soudní dvůr se nevyjádřil k platnosti tohoto prohlášení, zejména k jeho případné opožděnosti, jelikož toto prohlášení bylo učiněno po přijetí tohoto rámcového rozhodnutí.
- 31 Uvedený soud zdůrazňuje, že kdyby bylo toto prohlášení posouzeno jako neplatné, použila by se na výkon EZR vydaného proti D. A. Popławskému vnitrostátní ustanovení provádějící rámcové rozhodnutí 2008/909, včetně článku 6 OLW ve znění WETC, a to v souladu s článkem 26 uvedeného rámcového rozhodnutí.
- 32 Předpokladem uplatnění těchto vnitrostátních ustanovení v původním řízení však je, aby čl. 5:2 odst. 3 WETS mohl být vykládán v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/909, a pokud tomu tak není, aby tento soud mohl upustit od použití tohoto ustanovení na základě zásady přednosti unijního práva. Kromě toho je třeba ověřit, zda v případě odmítnutí předání na základě článku 6 OLW ve znění WETS by byl zajištěn účinný výkon trestu v Nizozemsku.

- 33 Pokud ano, bylo by možné předání D. A. Popławského odmítnout a trest by mohl být v souladu s čl. 6 odst. 2 a 5 OLW a čl. 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykonán v Nizozemsku.
- 34 Za těchto okolností se rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Pokud vykonávající justiční orgán nemůže vyložit vnitrostátní ustanovení přijatá k provedení rámcového rozhodnutí tak, aby jejich použití vedlo k výsledku, který by byl v souladu s rámcovým rozhodnutím, musí na základě zásady přednosti upustit od použití vnitrostátních ustanovení, která jsou neslučitelná s ustanoveními uvedeného rámcového rozhodnutí?
- 2) Je prohlášení členského státu podle čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 platné, pokud ho tento členský stát neučinil „při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí“, nýbrž později?“

K předběžným otázkám

K druhé otázce

- 35 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba posoudit na prvním místě, je, zda musí být čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 vykládán v tom smyslu, že prohlášení učiněné členským státem na základě tohoto ustanovení po dni přijetí uvedeného rámcového rozhodnutí může vyvolávat právní účinky.
- 36 Podle čl. 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909 je účelem tohoto rozhodnutí stanovení pravidel, podle nichž členský stát, s cílem usnadnit společenskou rehabilitaci odsouzené osoby, uznává rozsudky a provádí výkon trestů uložených soudem jiného členského státu. Z článku 25 tohoto rámcového rozhodnutí vyplývá, že toto rozhodnutí se použije, jsou-li jeho ustanovení slučitelná s rámcovým rozhodnutím 2002/584, obdobně na výkon trestů v případech, kdy se členský stát zavázal provést výkon trestu v případech podle čl. 4 bodu 6 posledně uvedeného rámcového rozhodnutí.
- 37 Podle svého článku 26 nahrazuje rámcové rozhodnutí 2008/909 ode dne 5. prosince 2011 ustanovení úmluv o předávání odsouzených osob, které jsou uvedeny v tomto článku, platná pro vztahy mezi členskými státy. Z článku 28 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí dále plyne, že žádosti o uznání a výkon odsuzujícího rozsudku obdržené po 5. prosinci 2011 se již neřídí stávajícími právními předpisy o předávání odsouzených osob, nýbrž předpisy, které přijmou členské státy k provedení tohoto rámcového rozhodnutí.
- 38 Článek 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 však kterémukoli členskému státu umožňuje, aby při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí učinil prohlášení, že v případech, kdy bylo vydáno konečné rozhodnutí přede dnem, který tento stát stanoví, nadále bude jako vydávající a vykonávající stát používat stávající právní předpisy o předávání odsouzených osob platné před 5. prosincem 2011, přičemž toto datum nesmí být pozdější než 5. prosinec 2011. Učiní-li členský stát takové prohlášení, použijí se uvedené předpisy v případech, na které se vztahuje toto prohlášení, ve vztahu ke všem ostatním členským státům bez ohledu na to, zda učinily stejné prohlášení.
- 39 Rámcové rozhodnutí 2008/909 bylo přijato dne 27. listopadu 2008. Dne 24. března 2009 předložilo Nizozemské království Radě prohlášení podle čl. 28 odst. 2 uvedeného rámcového rozhodnutí (Úř. věst. 2009, L 265, s. 41), kterým tento členský stát oznámil, že bude nadále uplatňovat právní nástroje týkající se předávání odsouzených osob, které platily před 5. prosincem 2011, v případech, kdy je pravomocný rozsudek vyneseno do tohoto data.

- 40 Z informací, které poskytl vnitrostátní soud, vyplývá, že po podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce posuzované v projednávané věci Nizozemské království toto prohlášení s účinností ke dni 1. června 2018 odvolalo. Předkládající soud však považoval za nezbytné svou druhou otázku zachovat, zejména proto, že Polská republika sama učinila prohlášení podle čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 po datu přijetí uvedeného rámcového rozhodnutí, takže uvedené prohlášení by rovněž mohlo být opožděné.
- 41 V této souvislosti je třeba připomenout, že je pouze na vnitrostátním soudu, který rozhoduje spor a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu normy unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 26, jakož i citovaná judikatura).
- 42 Z toho vyplývá, že na otázky týkající se unijního práva se vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr smí rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijní normy nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 27, jakož i citovaná judikatura).
- 43 V projednávané věci i přes odvolání prohlášení učiněného Nizozemským královstvím podle čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 nejsou podmínky, které mohou vést k tomu, že Soudní dvůr odmítne rozhodnout o položené otázce, splněny.
- 44 Stačí totiž uvést, že otázka, zda prohlášení učiněné Polskou republikou vyvolává právní účinky, může být v rámci sporu v původním řízení významná, neboť v souladu s čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 toto prohlášení zavazuje ostatní členské státy k tomu, aby ve svých vztazích s Polskou republikou nadále uplatňovaly, v případech stanovených v uvedeném prohlášení, stávající právní nástroje týkající se předávání odsouzených osob platné před 5. prosincem 2011.
- 45 Pokud jde o podstatu věci, je třeba zdůraznit, že čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 se odchyluje od obecného režimu stanoveného v čl. 28 odst. 1 tohoto rámcového rozhodnutí a že využití této odchylky je nadto svěřeno jednostranně každému členskému státu. Z toho plyne, že toto ustanovení musí být vykládáno striktně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. ledna 2017, van Vemde, C-582/15, EU:C:2017:37, bod 30).
- 46 Ze samotného znění uvedeného ustanovení přitom vyplývá, že členský stát musí prohlášení, o kterém toto ustanovení hovoří, předložit ke dni přijetí uvedeného rámcového rozhodnutí. Z toho vyplývá, že prohlášení učiněné po tomto dni nespĺňuje podmínky výslovně stanovené unijním normotvůrcem pro to, aby toto prohlášení mělo právní účinky.
- 47 Tento výklad podporuje i obecná struktura rámcového rozhodnutí 2008/909. Jak uvedl generální advokát v bodě 47 svého stanoviska, pokud unijní normotvůrce chtěl, aby bylo možné učinit prohlášení nejen při přijetí tohoto rámcového rozhodnutí, ale i později, byla taková možnost v uvedeném rámcovém rozhodnutí výslovně stanovena, jak dokládají jeho čl. 4 odst. 7 a čl. 7 odst. 4.
- 48 Dále je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co tvrdí nizozemská vláda ve svém písemném vyjádření, pouhé vyjádření členského státu, ke dni přijetí rámcového rozhodnutí 2008/909 nebo v dřívější fázi přípravy rozhodnutí, že má v úmyslu učinit prohlášení podle čl. 28 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí, nepředstavuje prohlášení ve smyslu tohoto ustanovení. Takové prohlášení, na rozdíl od pouhého oznámení záměru, musí totiž jednoznačně uvést datum vydání pravomocných odsuzujících rozsudků, na které se podle dotyčného členského státu nemá uvedené rámcové rozhodnutí vztahovat.

49 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2008/909 musí být vykládán v tom smyslu, že prohlášení učiněné členským státem na základě tohoto ustanovení po dni přijetí tohoto rámcového rozhodnutí nemůže vyvolávat právní účinky.

K první otázce

50 Podstatou první otázky vnitrostátního soudu je, zda zásada přednosti unijního práva musí být vykládána v tom smyslu, že vyžaduje, aby soud členského státu upustil od použití ustanovení práva tohoto státu, které je neslučitelné s ustanoveními rámcového rozhodnutí.

51 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že si předkládající soud konkrétně klade otázku ohledně možnosti vyloučit použití vnitrostátních ustanovení, která považuje za odporující rámcovým rozhodnutím 2002/584 a 2008/909.

52 Za účelem zodpovězení této otázky je třeba zaprvé připomenout, že unijní právo se vyznačuje tím, že vychází z autonomního pramene tvořeného Smlouvami, svou předností před právem členských států a přímým účinkem celé řady ustanovení použitelných ve vztahu k jejich státním příslušníkům i ve vztahu k samotným členským státům. Tyto základní charakteristické rysy unijního práva daly vzniknout strukturovanému systému na sobě navzájem závisících zásad, norem a právních vztahů, jimiž jsou vzájemně vázány sama Unie a její členské státy, jakož i členské státy mezi sebou (viz zejména posudek 2/13 ze dne 18. prosince 2014, EU:C:2014:2454, body 166 a 167; rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 45, a posudek 1/17, ze dne 30. dubna 2019, EU:C:2019:341, bod 109).

53 Zásada přednosti unijního práva zakotvuje nadřazenost unijního práva nad právem členských států (rozsudek ze dne 15. července 1964, Costa, 6/64, EU:C:1964:66, s. 1159 a 1160).

54 Tato zásada tedy ukládá všem orgánům členského státu povinnost zajišťovat plný účinek unijních norem, přičemž právo členských států nemůže narušovat účinek přiznaný těmto jednotlivým normám na území uvedených států (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. února 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 59, a ze dne 4. prosince 2018, Minister for Justice and Equality a Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, bod 39).

55 V tomto ohledu je třeba uvést, že zásada konformního výkladu vnitrostátního práva, podle níž je vnitrostátní soud povinen vykládat vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu v souladu s požadavky unijního práva, je inherentní systému Smluv v tom, že umožňuje, aby vnitrostátní soud v rámci svých pravomocí zajistil plnou účinnost unijního práva při rozhodování sporu, který mu byl předložen (rozsudky ze dne 19. prosince 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, body 75 a 76; ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 59, a ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 31).

56 Kromě toho by byla ohrožena plná účinnost norem unijního práva a ochrana práv, která přiznává, kdyby jednotlivci neměli možnost domoci se nápravy, pokud jsou jejich práva porušena v důsledku porušení unijního práva přičitatelného členskému státu (rozsudek ze dne 19. listopadu 1991 ve věci Francovich a další, C-6/90 a C-9/90, EU:C:1991:428, bod 33).

57 Z výše uvedeného vyplývá, že v zájmu zajištění účinnosti všech ustanovení unijního práva ukládá zásada přednosti vnitrostátním soudům zejména povinnost, aby v co možná největším rozsahu vykládaly své vnitrostátní právo způsobem, který je v souladu s unijním právem, a aby přiznaly jednotlivcům možnost domoci se nápravy, pokud jsou jejich práva dotčena porušením unijního práva přičitatelným členskému státu.

- 58 Ze zásady přednosti rovněž plyne, že pokud vnitrostátní soud, jež má v rámci svých pravomocí uplatnit ustanovení unijního práva, nemůže vyložit vnitrostátní právní úpravu v souladu s požadavky tohoto práva, má povinnost zajistit plný účinek těchto ustanovení tak, že na základě své vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakéhokoli odporujícího ustanovení vnitrostátních právních předpisů, i když je pozdějšího data, aniž musí nejprve žádat o jeho odstranění legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. prosince 2018, Minister for Justice and Equality a Commissioner of An Garda Síochána, C-378/17, EU:C:2018:979, bod 35 a citovaná judikatura).
- 59 Je však třeba zohlednit i další základní charakteristiky unijního a zejména to, že přímý účinek byl přiznán pouze části ustanovení tohoto práva.
- 60 Zásada přednosti unijního práva proto nemůže vést ke zpochybnění základního rozlišování mezi ustanoveními unijního práva s přímým účinkem a těmi, která tento účinek nemají, a tudíž ani k zavedení jednotného režimu uplatňování všech ustanovení unijního práva vnitrostátními soudy.
- 61 V tomto ohledu je třeba připomenout, že každému vnitrostátnímu soudu přísluší, aby jakožto orgán členského státu v rámci svých pravomocí upustil v rámci sporu, který mu byl předložen, od použití jakéhokoli vnitrostátního ustanovení odporujícího ustanovení unijního práva, které má přímý účinek (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2010, Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, bod 55 a citovaná judikatura; ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 41, jakož i ze dne 6. listopadu 2018, Bauer a Willmeroth, C-569/16 a C-570/16, EU:C:2018:871, bod 75).
- 62 Naproti tomu ustanovení unijního práva, které nemá přímý účinek, se nelze jako takového dovolávat v rámci sporu, na který se vztahuje unijní právo, za účelem vyloučení použití ustanovení vnitrostátního práva, které je s ním v rozporu.
- 63 Vnitrostátní soud tedy není povinen pouze na základě unijního práva upustit od použití ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s ustanovením Listiny základních práv Evropské unie, jež, stejně jako její článek 27, nemá přímý účinek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2014, Association de médiation sociale, C-176/12, EU:C:2014:2, body 46 až 48).
- 64 Stejně tak dovolávání se ustanovení směrnice, které není dostatečně jasné, přesné a bezpodmínečné, aby mělo přímý účinek, nemůže pouze na základě unijního práva vést k tomu, že vnitrostátní soud vyloučí použití vnitrostátního ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 41; ze dne 6. března 2014, Napoli, C-595/12, EU:C:2014:128, bod 50; ze dne 25. června 2015, Indėlių ir investicijų draudimas a Nemaniūnas, C-671/13, EU:C:2015:418, bod 60, jakož i ze dne 16. července 2015, Larentia + Minerva a Marenave Schiffahrt, C-108/14 a C-109/14, EU:C:2015:496, body 51 a 52).
- 65 Kromě toho podle ustálené judikatury Soudního dvora směrnice sama o sobě nemůže zakládat jednotlivci povinnosti, a není tudíž možno se jí jako takové vůči němu dovolávat u vnitrostátního soudu (viz zejména rozsudky ze dne 26. září 1996, Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, bod 36 a citovaná judikatura; ze dne 17. července 2008, Arcor a další, C-152/07 až C-154/07, EU:C:2008:426, bod 35, jakož i ze dne 22. ledna 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, bod 72 a citovaná judikatura).
- 66 Je totiž třeba připomenout, že na základě čl. 288 třetího pododstavce SFEU platí závaznost směrnice, na které je založena možnost se jí dovolávat, pouze pro „každý stát, kterému je určena“, a že Unie má pravomoc stanovovat, obecně a abstraktně, s okamžitým účinkem povinnosti k tíži jednotlivců pouze tam, kde je jí přiznána pravomoc přijímat nařízení (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 2013, Portgás, C-425/12, EU:C:2013:829, bod 22, a ze dne 22. ledna 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, bod 72).

- 67 Z výše uvedeného vyplývá, že i když je ustanovení směrnice jasné, přesné a bezpodmínečné, neumožňuje vnitrostátnímu soudu vyloučit použití jeho vnitrostátního práva, které mu odporuje, pokud by tím byla uložena dodatečná povinnost jednotlivci (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. května 2005, Berlusconi a další, C-387/02, C-391/02 a C-403/02, EU:C:2005:270, body 72 a 73; ze dne 17. července 2008, Arcor a další, C-152/07 až C-154/07, EU:C:2008:426, body 35 až 44; ze dne 27. února 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, body 46 a 47; ze dne 7. srpna 2018, Smith, C-122/17, EU:C:2018:631, bod 49, jakož i ze dne 22. ledna 2019, Cresco Investigation, C-193/17, EU:C:2019:43, bod 73).
- 68 Jak potvrzuje judikatura uvedená v bodech 64 až 67 tohoto rozsudku, třebaže povinnost vnitrostátního soudu upustit od použití ustanovení jeho vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva Unie vyplývá z přednosti přiznané posledně uvedenému ustanovení, je tato povinnost nicméně podmíněna přímým účinkem uvedeného ustanovení ve sporu, který byl tomuto soudu předložen. Vnitrostátní soud tedy není povinen pouze na základě unijního práva upustit od použití ustanovení svého vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva, nemá-li posledně uvedené ustanovení přímý účinek.
- 69 Zadruhé je třeba uvést, že rámcové rozhodnutí 2002/584 ani rámcové rozhodnutí 2008/909 nemá přímý účinek. Tato rámcová rozhodnutí totiž byla přijata na základě bývalého třetího pilíře Unie, především na základě čl. 34 odst. 2 písm. b) EU. Toto ustanovení stanovilo, že rámcová rozhodnutí jsou závazná pro členské státy co do výsledku, kterého má být dosaženo, přičemž volba forem a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům, a že rámcová rozhodnutí nemohou mít přímý účinek (rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 56, a ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 26).
- 70 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 9 protokolu (č. 36) o přechodných ustanoveních, připojeného ke Smlouvám, jsou právní účinky aktů unijních orgánů, institucí a jiných subjektů Unie přijatých na základě Smlouvy o EU před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost zachovány až do zrušení, zániku nebo změny těchto aktů za použití Smluv. Jelikož rámcová rozhodnutí 2002/584 a 2008/909 nebyla předmětem takového zrušení, zániku nebo změny, vyvolávají tedy i nadále právní účinky v souladu s čl. 34 odst. 2 písm. b) SEU (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 57).
- 71 Vzhledem k tomu, že uvedená rámcová rozhodnutí na základě samotné Smlouvy o EU nemají přímý účinek, z bodu 68 tohoto rozsudku vyplývá, že soud členského státu není pouze na základě unijního práva povinen upustit od použití ustanovení svého vnitrostátního práva, které je v rozporu s těmito rámcovými rozhodnutími.
- 72 Zatřetí je třeba připomenout, že ačkoli rámcová rozhodnutí nemohou mít přímý účinek, jejich závazný charakter nicméně vnitrostátním orgánům ukládá povinnost konformního výkladu jejich vnitrostátního práva ode dne uplynutí lhůty pro provedení těchto rámcových rozhodnutí (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, body 58 a 61).
- 73 Tyto orgány jsou při použití vnitrostátního práva povinny vykládat toto právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu rámcového rozhodnutí, tak aby dosáhly jím zamýšleného výsledku (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. června 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, bod 43; ze dne 5. září 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, bod 54; ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 59, a ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 31).
- 74 Zásada konformního výkladu vnitrostátního práva má nicméně určité meze.

- 75 Obecné právní zásady, konkrétně zásada právní jistoty a zásada zákazu zpětné účinnosti, brání zejména tomu, aby povinnost konformního výkladu mohla na základě rámcového rozhodnutí a nezávisle na zákonu přijatém k jeho provedení vést ke stanovení nebo zpřísnění trestní odpovědnosti těch osob, které se dopustily protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, Oğňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, body 63 a 64, jakož i ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 32).
- 76 Zásada konformního výkladu nemůže sloužit ani jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem* (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 33 a citovaná judikatura). Jinými slovy, povinnost konformního výkladu neplatí tehdy, jestliže vnitrostátní právo nemůže být použito tak, aby bylo dosaženo výsledku slučitelného s výsledkem sledovaným předmětným rámcovým rozhodnutím (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Oğňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 66).
- 77 Zásada konformního výkladu však vyžaduje vzít v úvahu veškeré vnitrostátní právo a použít metody výkladu jím uznané, aby byla zajištěna plná účinnost dotčeného rámcového rozhodnutí a bylo dosaženo výsledku, který je v souladu s cílem sledovaným tímto rozhodnutím (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. září 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, bod 56; ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 34, a ze dne 12. února 2019, TC, C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, bod 68).
- 78 V této souvislosti již Soudní dvůr rozhodl, že požadavek konformního výkladu ukládá vnitrostátním soudům povinnost změnit případně ustálenou judikaturu, vychází-li z výkladu vnitrostátního práva, který je neslučitelný s cíli rámcového rozhodnutí, a nepoužít, na základě své vlastní pravomoci, jakýkoliv výklad vyššího soudu, kterým jsou podle svého vnitrostátního práva vázány, pokud je tento výklad neslučitelný s předmětným rámcovým rozhodnutím (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. dubna 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, bod 33, jakož i ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, body 35 a 36).
- 79 Vnitrostátní soud se proto nemůže oprávněně domnívat, že dotčené vnitrostátní ustanovení nelze vyložit v souladu s unijním právem pouze z toho důvodu, že toto ustanovení bylo předtím konstantně vykládáno ve smyslu, který není s tímto právem slučitelný (rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, Oğňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 69, a ze dne 6. listopadu 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, bod 60), nebo že jej takovým způsobem uplatňují příslušné vnitrostátní orgány.
- 80 Pokud jde o povinnost vyložit nizozemské právo, a konkrétně OLW, v souladu s rámcovým rozhodnutím 2002/584, je třeba uvést následující.
- 81 V bodě 37 rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), Soudní dvůr konstatoval, že povinnost vnitrostátního soudu zajistit plnou účinnost rámcového rozhodnutí 2002/584 s sebou nese pro Nizozemské království povinnost vykonat EZR dotčený v původním řízení nebo v případě odmítnutí zajistit v Nizozemsku skutečný výkon trestu uloženého D. A. Popławskému v Polsku.
- 82 Je totiž třeba připomenout, že nepotrestání vyžádané osoby by bylo neslučitelné s cílem sledovaným jak rámcovým rozhodnutím 2002/584 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 23, a ze dne 13. prosince 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, bod 47), tak čl. 3 odst. 2 SEU, podle kterého Unie poskytuje svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva bez vnitřních hranic, ve kterém je zaručen volný pohyb osob ve spojení s vhodnými opatřeními týkajícími se mimo jiné ochrany vnějších hranic a předcházení a potírání zločinnosti [rozsudek ze dne 25. července 2018, Generalstaatsanwaltschaft (Vězeňské podmínky v Maďarsku), C-220/18 PPU, EU:C:2018:589, bod 86].

- 83 Soudní dvůr rovněž poukázal na to, že vzhledem k tomu, že povinnost uvedená v odstavci 81 tohoto rozsudku nemá žádný vliv na určení trestní odpovědnosti D.A. Popławského, která vyplývá z rozsudku, jež vůči němu vynesl dne 5. února 2007 Sąd Rejonowy w Poznaniu (okresní soud v Poznani), nemůže být *a fortiori* považována za okolnost vedoucí ke zpřísnění této odpovědnosti ve smyslu bodu 75 tohoto rozsudku (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 37).
- 84 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že předkládající soud podle všeho vylučuje, ledaže se uchýlí k výkladu *contra legem*, že by OLW mohl být použit takovým způsobem, že EZR dotčený v původním řízení bude vykonán a D.A. Popławski bude předán polským soudním orgánům.
- 85 Pokud se tedy výklad vnitrostátního práva, který by vedl k výkonu EZR vydaného proti D.A. Popławskému, jeví být skutečně nemožný, což musí ověřit předkládající soud, musí poslední uvedený soud vyložit relevantní vnitrostátní právní úpravu, a zejména článek 6 OLW, na jehož základě je předání D.A. Popławského polským orgánům odmítnuto, v co možná největším rozsahu takovým způsobem, aby uplatnění této právní úpravy umožnilo, prostřednictvím účinného zajištění výkonu trestu uloženého D.A. Popławskému v Nizozemsku, zabránit jeho nepotrestání, a dosáhnout tak řešení slučitelného s cílem sledovaným rámcovým rozhodnutím 2002/584, jak byl připomenut v bodě 82 tohoto rozsudku.
- 86 V tomto ohledu, jak zdůraznil Soudní dvůr v bodě 23 svého rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), právní úprava členského státu, která – jak to činí článek 6 OLW – provádí důvod, ze kterého je možné odmítnout výkon EZR vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, obsažený v čl. 4 bodě 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, tak, že stanoví, že justiční orgány tohoto státu jsou každopádně povinny odmítnout výkon EZR v případě, kdy má vyžádaná osoba bydliště v uvedeném členském státě, aniž by tyto orgány měly jakoukoliv posuzovací pravomoc a aniž by se tento stát zavázal skutečně vykonat trest odnětí svobody uložený této vyžádané osobě, čímž vyvstává riziko nepotrestání uvedené osoby, nemůže být považována za právní úpravu, která je v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím.
- 87 Za těchto podmínek je třeba připomenout, že Soudní dvůr, který má poskytnout v rámci řízení o předběžné otázce vnitrostátnímu soudu užitečné odpovědi, může poskytnout upřesnění, aby vnitrostátnímu soudu poskytl vodítko a poučil ho, jakým výkladem vnitrostátního práva by dostal své povinnosti vykládat jej v souladu s unijním právem (rozsudek ze dne 17. října 2018, Klohn, C-167/17, EU:C:2018:833, bod 68).
- 88 V projednávaném případě, pokud jde v první řadě o povinnost, uloženou čl. 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 a připomenutou v bodě 86 tohoto rozsudku, zajistit, aby v případě odmítnutí výkonu EZR vykonávající členský stát skutečně zajistil výkon trestu odnětí svobody, je třeba poznamenat, že tato povinnost předpokládá skutečný závazek ze strany tohoto státu vykonat trest odnětí svobody uložený vyžádané osobě, takže pouhá okolnost, že tento členský stát prohlásí, že je „připravený“ zajistit výkon tohoto trestu, nemůže být každopádně považována za okolnost, která může odůvodnit takové odmítnutí. Z toho vyplývá, že před každým odmítnutím výkonu EZR musí vykonávající justiční orgán prověřit, zda skutečně bude možné provést výkon trestu v souladu s jeho vnitrostátním právem (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 22).
- 89 Z bodu 38 rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), přitom vyplývá, že podle předkládajícího soudu nemůže být prohlášení, kterým Openbaar Ministerie (státní zastupitelství, Nizozemsko) informuje vydávající justiční orgán, že je na základě čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, připraveno zajistit výkon trestu, na němž je založen dotýčný

EZR, vykládáno tak, že představuje skutečný závazek Nizozemského království vykonat tento trest, ledaže lze čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 považovat za smluvní právní základ ve smyslu uvedeného čl. 6 odst. 3 pro skutečný výkon takového trestu v Nizozemsku.

- 90 Ačkoli je pouze na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda nizozemské právo může být vykládáno v tom smyslu, že rámcové rozhodnutí 2002/584 lze postavit na roveň takovému smluvnímu právnímu základu pro účely použití čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, Soudní dvůr již rozhodl, že unijní právo takovému postavení na roveň nebrání.
- 91 Jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, podle bodů 5, 7 a 11 odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584, jakož i jeho čl. 1 odst. 1 a 2 nahrazuje toto rámcové rozhodnutí ve vztazích mezi členskými státy všechny předchozí nástroje týkající se vydávání, včetně úmluv, které v tomto ohledu existovaly mezi jednotlivými členskými státy. Nadto vzhledem k tomu, že uvedené rámcové rozhodnutí, třebaže má vlastní právní režim definovaný unijním právem, existuje vedle úmluv o vydávání zavazujících jednotlivé členské státy a třetí státy, postavení rámcového rozhodnutí 2002/584 na roveň takové úmluvě se nezdá být bez dalšího vyloučeno [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 41, a ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 39].
- 92 A dále Soudní dvůr rovněž rozhodl, že rámcové rozhodnutí 2002/584 neobsahuje žádné ustanovení, které by umožňovalo dospět k závěru, že brání tomu, aby slovní spojení „na základě jiné použitelné úmluvy“, uvedené v čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném před nabytím účinnosti WETS, bylo vykládáno v tom smyslu, že zahrnuje rovněž čl. 4 bod 6 tohoto rámcového rozhodnutí, jestliže takový výklad umožní zajistit, aby se možnost vykonávajícího justičního orgánu odmítnout vykonat EZR uplatnila jen za podmínky, že se v Nizozemsku zajistí skutečné vykonání trestu uloženého D. A. Popławskému, a tím se dosáhne řešení v souladu s účelem sledovaným uvedeným rámcovým rozhodnutím (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 42).
- 93 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud potvrzuje, že takové postavení na roveň umožňuje, podle jeho výkladu nizozemského právo, zajistit, aby trest, který byl uložen D. A. Popławskému, byl v Nizozemsku skutečně vykonán. Konstatuje však, že ministr, který má zasáhnout do původního řízení podle čl. 6 odst. 4 OLW, se domnívá, že rámcové rozhodnutí 2002/584 nemůže představovat úmluvu ve smyslu čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS.
- 94 V tomto ohledu je třeba připomenout, že – jak je uvedeno v bodě 72 tohoto rozsudku – povinnost vykládat vnitrostátní právo v souladu s rámcovým rozhodnutím 2002/584 platí pro všechny orgány členských států, včetně v tomto případě ministra. Ten je tedy povinen, stejně jako soudy, vykládat nizozemské právo v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí s cílem umožnit, aby zajištěním výkonu trestu uloženého D. A. Popławskému v Nizozemsku, byla zachována účinnost rámcového rozhodnutí 2002/284, což je zaručeno výkladem čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, připomenutým v bodě 92 tohoto rozsudku.
- 95 Kromě toho okolnost, že ministr hájí výklad vnitrostátního práva, který je neslučitelný s unijním právem, nevylučuje povinnost konformního výkladu, kterou má předkládající soud.
- 96 Je tomu tak tím spíše, že rámcové rozhodnutí 2002/584 zavádí mechanismus spolupráce mezi justičními orgány členských států a rozhodnutí o výkonu EZR musí být vydáno justičním orgánem, který splňuje inherentní požadavky na účinnou právní ochranu, mezi něž patří i záruka nezávislosti, tak, aby celý postup předávání mezi členskými státy stanovený tímto rozhodnutím probíhal pod soudním dohledem [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. července 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky soudního systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 56]. Z toho plyne, že vzhledem k tomu, že ministr není justičním orgánem ve smyslu uvedeného rozhodnutí (v tomto

smyslu viz rozsudek ze dne 10. listopadu 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 45), rozhodnutí o výkonu EZR vydané proti D. A. Popławskému nemůže záviset na tom, jak ministr vykládá čl. 6 odst. 3 OLW.

- 97 Předkládající soud proto nemůže ve věci v původním řízení platně dospět k závěru, že uvedený čl. 6 odst. 3 nelze vyložit v souladu s unijním právem pouze z toho důvodu, že toto ustanovení bylo vyloženo ministrem ve smyslu, který není s tímto právem slučitelný (viz obdobně rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 69).
- 98 Z výše uvedeného vyplývá, že pokud předkládající soud dospěje k závěru, že rámcové rozhodnutí 2002/584 lze v souladu s metodami výkladu uznávanými nizozemským právem postavit na roveň úmluvě pro účely použití čl. 6 odst. 3 OLW, ve znění použitelném do nabytí účinnosti WETS, musí toto ustanovení, takto vyložené, použít na spor v původním řízení bez ohledu na to, že ministr s takovým výkladem nesouhlasí.
- 99 Pokud jde dále o povinnost uloženou článkem 4 bodem 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 a připomenutou v bodě 86 tohoto rozsudku, zajistit vykonávajícímu justičnímu orgánu při uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon EZR, stanoveného v tomto ustanovení, prostor pro uvážení, je třeba nejprve připomenout, že tento orgán musí mít možnost zohlednit cíl sledovaný důvodem, ze kterého je možné odmítnout výkon EZR, uvedeným v tomto ustanovení, který podle ustálené judikatury Soudního dvora spočívá v tom, že se vykonávajícímu justičnímu orgánu umožní přiznat zvláštní význam možnosti zvýšit vyhlídky na sociální znovuzačlenění vyžádané osoby po uplynutí trestu, ke kterému byla odsouzena (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 21).
- 100 Z toho plyne, že možnost přiznaná vykonávajícímu justičnímu orgánu odmítnout na základě uvedeného čl. 4 bodu 6 předání vyžádané osoby může být využita pouze tehdy, pokud tento orgán poté, co ověřil, že se tato osoba zdržuje ve vykonávajícím členském státě a že trest odnětí svobody uložený ve vystavujícím členském státě této osobě může být skutečně vykonáván ve vykonávajícím členském státě, má za to, že existuje legitimní zájem, který odůvodňuje, aby trest uložený ve vystavujícím členském státě byl vykonán na území vykonávajícího členského státu (rozsudek ze dne 13. prosince 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, bod 37).
- 101 Předkládajícímu soudu tedy především přísluší, aby vykládal své vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu způsobem, který je v souladu s požadavkem uvedeným v předchozím bodě.
- 102 Přínejmenším by tento soud měl zvolit výklad svého vnitrostátního práva, které mu umožní dospět k řešení, jež ve věci v původním řízení nebude v rozporu s cílem stanoveným rámcovým rozhodnutím 2002/584. Povinnost konformního výkladu totiž platí, dokud lze vnitrostátní právo použít tak, že vede k výsledku slučitelnému s výsledkem sledovaným tímto rámcovým rozhodnutím (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, bod 66).
- 103 V tomto ohledu z podmínek uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon EZR, stanoveného v čl. 4 bodě 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, vyplývá, že unijní normotvůrce chtěl zabránit jakémukoliv riziku nepotrestání vyžádané osoby (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. prosince 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, bod 47), což odpovídá obecnému cíli uvedeného rámcového rozhodnutí, jak jej zdůrazňuje bod 82 tohoto rozsudku.
- 104 Výklad článku 6 OLW, podle kterého předkládající soud nemůže EZR vydaný vůči D. A. Popławskému v žádném případě vykonat, přitom nebrání nutně tomu, že bude vyloučeno jakékoliv riziko nepotrestání D. A. Popławského, a tedy že budou splněny jak cíl sledovaný uvedeným rámcovým rozhodnutím, tak povinnost, kterou toto rozhodnutí ukládá, v projednávaném případě Nizozemskému království, jak byly připomenuty v bodech 81 a 82 tohoto rozsudku.

- 105 Naproti tomu požadovat, k tomu, aby bylo možné považovat výklad článku 6 OLW za slučitelný s unijním právem, aby toto ustanovení poskytovalo předkládajícímu soudu prostor pro uvážení, který jej opravňuje k výkonu EZR vydaného vůči D.A. Popławskému, pokud se domnívá, že žádný oprávněný zájem neodůvodňuje, aby trest, který mu byl uložen, byl vykonán v Nizozemsku, by vyvolalo riziko – kdyby vnitrostátní právo nebylo možné vykládat v souladu s tímto požadavkem – že vzhledem k neexistenci přímého účinku rámcového rozhodnutí 2002/584 nebude možné nejen předání D. A. Popławského polským justičním orgánům, ale ani skutečný výkon jeho restu v Nizozemsku.
- 106 Takový výsledek by přitom znamenal nepotrestání vyžádané osoby a byl by v rozporu s cílem sledovaným rámcovým rozhodnutím 2002/584 a povinností, kterou ukládá v tomto případě Nizozemsku, jak byly připomenuty v bodech 81 a 82 tohoto rozsudku.
- 107 Za těchto okolností je třeba konstatovat, že předkládající soud použije výklad nizozemského práva, který je v souladu s cíli sledovanými rámcovým rozhodnutím 2002/584, pokud bude toto právo vykládat tak, že odmítnutí vykonat EZR dotčený v původním řízení, vydaný Polskou republikou, je podmíněno zárukou, že trest odnětí svobody, který byl D.A. Popławskému uložen, bude skutečně vykonán v Nizozemsku, a to i když uvedené právo stanoví, že k takovému odmítnutí dojde automaticky.
- 108 S ohledem na skutečnosti uvedené v předkládacím rozhodnutí se zdá, že takový konformní výklad čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 je možný, a tedy že výkon trestu odnětí svobody, který byl D. A. Popławskému uložen v Polsku, je v Nizozemsku podle všeho možný, nicméně toto musí ověřit předkládající soud.
- 109 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že zásada přednosti unijního práva musí být vykládána v tom smyslu, že nevyžaduje, aby vnitrostátní soud upustil od použití ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s ustanoveními takového rámcového rozhodnutí, jako jsou rámcová rozhodnutí dotčená v původním řízení, jejichž právní účinky jsou podle článku 9 protokolu (č. 36) o přechodných ustanoveních, připojeného ke Smlouvám, zachovány, jelikož tato ustanovení nemají přímý účinek. Orgány členských států, včetně soudů, jsou však povinny vykládat své vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu v souladu s těmito ustanoveními, a zajistit tak výsledek slučitelný s cílem sledovaným předmětným rámcovým rozhodnutím.

K nákladům řízení

- 110 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 28 odst. 2 rámcového rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii musí být vykládán v tom smyslu, že prohlášení učiněné členským státem na základě tohoto ustanovení po dni přijetí tohoto rámcového rozhodnutí nemůže vyvolávat právní účinky.**
- 2) Zásada přednosti unijního práva musí být vykládána v tom smyslu, že nevyžaduje, aby vnitrostátní soud upustil od použití ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s ustanoveními takového rámcového rozhodnutí, jako jsou rámcová rozhodnutí dotčená v původním řízení, jejichž právní účinky jsou podle článku 9 protokolu (č. 36) o přechodných**

ustanoveních, připojeného ke Smlouvám, zachovány, jelikož tato ustanovení nemají přímý účinek. Orgány členských států, včetně soudů, jsou však povinny vykládat své vnitrostátní právo v co možná největším rozsahu v souladu s těmito ustanoveními, a zajistit tak výsledek slučitelný s cílem sledovaným předmětným rámcovým rozhodnutím.

Podpisy.